

**Kestävän matkailualan sopeutumispolku
muuttuvassa ilmastossa ja maailmassa**

BlueAdapt

Kestävän matkailualan sopeutumispolku muuttuvassa ilmastossa ja maailmassa

MATKAILUALA on yksi voimakkaimmin kasvavista ja suurimmista toimialoista maailmassa. Matkailijamäärien kasvu on ollut voimakasta myös pääkaupunkiseudulla. Vuoden 2008 maailmantalouden kriisin jälkeen matkailijoiden yöpymiset pääkaupunkiseudulla ovat kasvaneet n. 5 % vuosivauhtia. Kasvat matkailijamäärät ovat tervetulleita alueen taloudelle, mutta ne tuovat myös haasteita matkailun eri toimijoille erityisesti ilmastotavoitteisiin liittyen.

Mutta miltä matkailu näyttää, kun katsotaan kauemmas tulevaisuuteen, jopa vuoteen 2100 saakka? Miten globaalit muutokset ja kehityskulut vaikuttavat pääkaupunkiseudun matkailuun ja millaisia mahdollisuuksia ne avaavat? Tätä kysymystä pohdittiin Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittaman *BlueAdapt*-tutkimushankkeen skenaariotyöpajoissa vuonna 2019. Työskentelyn tavoitteena oli luoda askelmerkit kestäville matkailulle Helsingin seudulla. Keskityimme työssä pääkaupunkiseudun vesistöihin nojaavan matkailun tulevaisuuden näkymiin, mutta tuloksia voi soveltaa myös muille Suomen matkailualueille sekä -aloille. Kutsumme tässä raportissa vesistöihin nojaavaa matkailua käsitteellä ‘sininen matkailu’.

Työskentelyyn osallistui monipuolinen ja osava joukko asiantuntijoita, toiminnanharjoittajia, valtionhallinnon ja kaupunkien edustajia eri toimialoilta sekä eri alojen tutkijoita. Keskusteluja fasilitoi työryhmä, jota johti professori Kari Hyytiäinen Helsingin yliopistosta, ja johon osallistui tutkijoita ja asiantuntijoita Lapin yliopistosta, Suomen ympäristökeskuksesta sekä Demos Helsingistä.

Työ tukeutui *shared socioeconomic pathways* -skenaarioihin (SSP). Ne kuvaavat mahdollisia globaaleja tulevaisuuksia yhteiskunnallisen kehityksen näkökulmasta. Työskentelyn aikana tunnistettiin tärkeimmät vesistöihin nojaavaan matkailuun vaikuttavat muutosvoimat, hahmoteltiin pitkän aikavälin visio ja tavoite, sekä kuvattiin siirtymäpolku, jolla tähän tavoitteeseen päästään. Tässä dokumentissa kerrotaan työn tuloksista ja löydöksistä: riskeistä, mahdollisuuksista sekä toimenpiteistä, joilla näihin vastataan.

01/2020

ISBN 978-952-5844-44-3

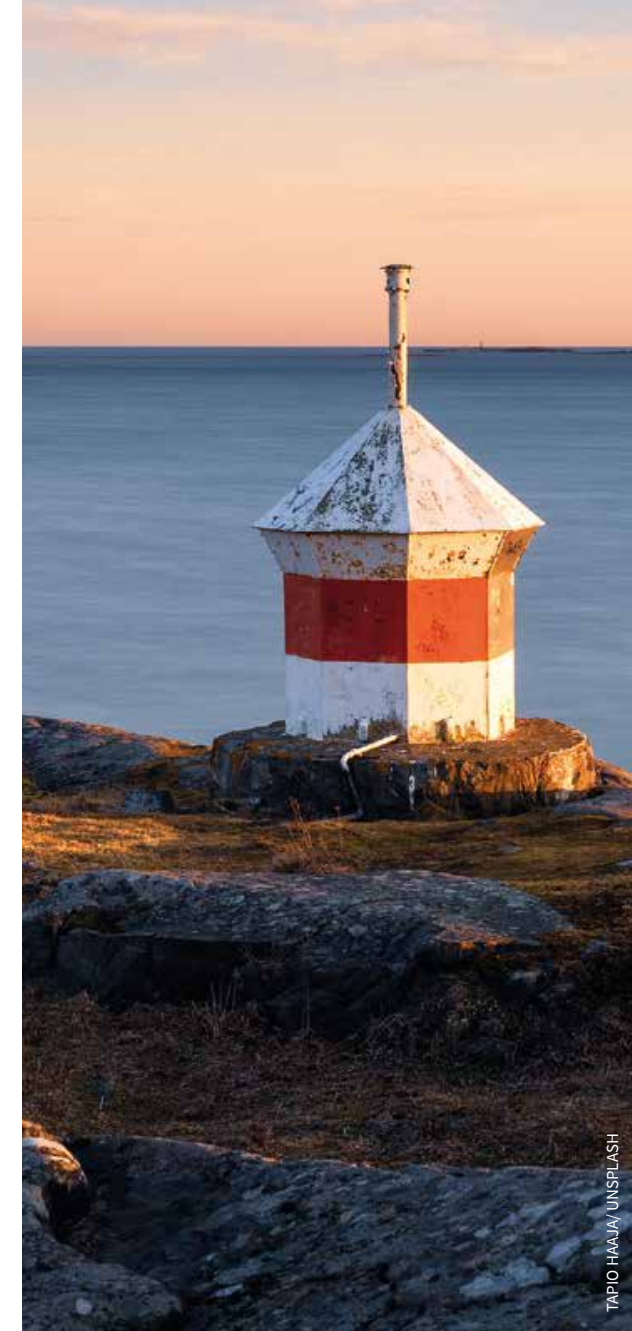
Kestävän matkailualan sopeutumispolku muuttuvassa ilmastossa ja maailmassa (2020) pdf

ISBN 978-952-5844-45-0

Kestävän matkailualan sopeutumispolku muuttuvassa ilmastossa ja maailmassa (2020) painettu

Ulkoasu: Kirmo Kivelä

Kannen kuvat (vasemmalta): Phil Aicken, Tapio Haaja ja Julius Jansson (Unsplash)

Vakiintuneet globaali-kehityksen skenaariot työn tukena

TYÖ POHJAUTUI SSP-TULEVAISUUSKUVIIN eli skenaarioihin¹. SSP-skenaariot ovat ilmastotutkijoiden arvioita siitä, millaisia mahdollisia tulevaisuuksia kohti erilaiset oletusten, megatrendien ja muutosvoimien yhdistelmät voivat meitä viedä. Ne kuvaavat ääripään vaihtoehtoja siitä, millaisiksi globaali yhteiskunta, talous ja yhteiskuntajärjestelmät voivat kehittyä kuluhan vuosisadan loppuun mennessä.

Hallitustenvälinen ilmastomuutospaneeli (IPCC) käyttää SSP-skenaarioita mm. vuonna 2021 valmistuvan kuudennen arviointiraporttinsa valmistelussa. SSP-skenaarioiden avulla voimme jäsentää globaalin kehityksen mahdollisia suuntia ja vaikutuksia ilmastomuutokseen, yhteiskunnalliseen kehitykseen ja eri toimialojen tulevaisuudennäkyymiin.

Varsinaisia SSP-skenaarioita on viisi²: SSP1: *Kestävä kehitys*, SSP2: *Keskitie*, SSP3: *Sulkeutuva maailma*, SSP4: *Epätasa-arvo* ja SSP5: *Fossiilisiin energia-lähteisiin nojaava kehitys*. SSP-tulevaisuuskuvia voi käyttää tukena esimerkiksi toimiala- tai yritysکوhtaisen toiminnan ja tulevaisuuspolkujen suunnitteluun.

¹ Shared Socioeconomic Pathways eli jaetut sosioekonomiset polut. Katso esim. RIAHI, K. (et al.), 2017. The Shared Socioeconomic Pathways and their energy, land use, and greenhouse gas emissions implications: An overview. *Global Environmental Change*, 42 (January 2017), S. 157.

² SSP1: Sustainability - Taking the Green Road, SSP2: Middle of the Road, SSP3: Regional rivalry - Taking the Rocky Road, SSP4: Inequality - A Road Divided, SSP5: Fossil-Fueled Development - Taking the Highway

BlueAdaptin työpajoissa 24.5.2019 ja 5.9.2019 käsiteltiin pääkaupunkiseudun sinisen matkailun näkökulmasta skenaarioita SSP1: *Kestävä kehitys* ja SSP3: *Sulkeutuva maailma*. Työskentelyssä kartoitettiin tärkeimmät sinisen matkailun muutosvoimat ja luotiin niihin nojaten kuvaukset pääkaupunkiseudun sinisen matkailun näkymistä kummallekin tulevaisuuskuvalle.

Yksi kaikkiin SSP-narratiiveihin liittyvä havainto oli, että Suomen ja pääkaupunkiseudun suhteellinen kilpailukyky paranee. Matkailun olosuhteet monilla muilla alueilla heikkenevät nopeammin kuin Suomessa ja varsinkin pääkaupunkiseudulla.

Kestävä kehitys -skenaario | Sustainability, taking the green road, SSP1

KESTÄVÄÄ KEHITYSTÄ painottavassa skenaariossa YK:n kestävän kehityksen *Agenda 2030* -tavoitteet saavutetaan. Ympäristönäkökulmat ohjaavat kansallista ja kansainvälistä politiikkaa. Yhteiskunta on avoin ja talous kasvaa hillitysti. Skenaariossa ilmastomuutos on maltillista kuluvalle vuosisadalla ja eriarvoisuus vähenee kansallisesti ja maailmanlaajuisesti. Kaupungistuminen etenee voimakkaasti niin Suomessa kuin maailmallakin.

Miten tällainen globaali-kehitys vaikuttaisi pääkaupunkiseudun matkailuun? Suomen kaltaisissa korkean elintason maissa, mutta myös maailman-

laajuisesti, *Kestävä kehitys* -skenaarion toteutumisen tarkoittaa nopeaa ja johdonmukaista kehitystä kohti vähähiilistä tuotantoa ja ympäristötietoista kulutusta. Ilmastomuutosta hidastavien toimien määrä ja toteuttamisen tahti moninkertaistuu. Teknologia, ohjaus ja kannusteet suuntautuvat tukemaan kestävä kehitystä. Kulutus vähenee ja painottuu palveluihin, minkä myötä vapaa-aika ja hyvinvointi lisääntyvät. Kestävät arvot voimistuvat nopeasti pääasiallisiksi kulutusvalintoja ohjaaviksi tekijöiksi.

Kestävä kehitys -skenaario kasvattaisi Suomeen suuntautuvaa matkailua monien eri muutosvoimien

yhteisvaikutuksesta. Tässä skenaariossa ilmastomuutoksen vaikutusten myötä lumen, kylmän ilmaston, puhtaan veden ja ilman vetovoima kasvaa, ja luonnon arvostus lisääntyy. Suomen maine kestävän kehityksen pioneerimaana kasvattaa kysyntää niiden – yhä useampien – matkailijoiden parissa, jotka kannattavat kestäviä arvoja. Kun kaupunkiväestön osuus kasvaa, pääkaupunkiseudun etuna vahvistuu vesistöjen läheisyys ja selkeä kontrasti rakennetun ja luontoympäristön välillä. Myös Suomen maine onnellisuuden ja hyvinvoinnin mallimaana kasvattaa kysyntää.

Sulkeutuva maailma -skenaario | Regional rivalry, a rocky road, SSP3

SULKEUTUVA MAAILMA -SKENAARIOSSA nationalismi kasvattaa suosiotaan, ja valtiot vetäytyvät sisäänpäin taloudellisesti, poliittisesti ja kulttuurisesti. Kansallinen turvallisuus ja omavaraisuus ohjaavat kansallista politiikkaa. Vakavat ympäristöongelmat, kuten ilmastomuutos ja luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen kiihtyvät. Kulutus painottuu kotimaisiin tuotteisiin ja palveluihin, ja talouden kasvu on hidasta. Skenaariossa ilmastomuutos etenee voimakkaasti, ja eriarvoisuus kasvaa kansallisesti ja maailmanlaajuisesti.

Mitä skenaario tarkoittaisi pääkaupunkiseudun matkailun kannalta? *Sulkeutuva maailma* -skenaa-

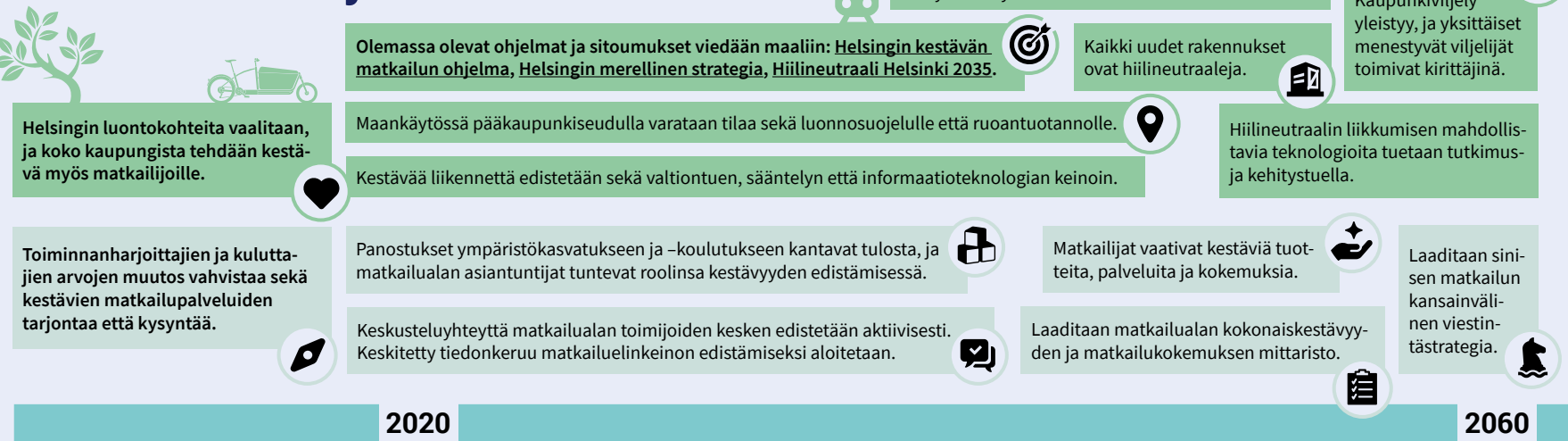
riossa turvallisuusnäkökohtien korostuminen heikentää erityisesti kansainvälisen matkailun toimintaedellytyksiä. Matkailun kysyntään ja tarjontaan vaikuttaa autoritaarisen hallinnan ruokkima pelko ja kansallisvaltioiden yhä tiukemmin valvotut rajat.

Matkailun kannalta skenaariossa välittömästi vaikuttavia ja mahdollisia politiikkatoimia ovat rajoilla perittävät maksut, kuten lentokenttäverot. Arvomaailma saattaa maiden sulkeutuessa ja hakeutuessa ”yhdenmukaisuuteen” olla vähemmistöjä syrjivä ja vaikuttaa siten matkailuun vähemmistöryhmien keskuudessa.

Skenaariossa kotimaan matkailun kysyntä vahvis-

tuu ja kansainvälinen matkailu vähenee. Arvopohjan samankaltaistuminen johtaa matkailupalveluiden kysynnän yhdenmukaistumiseen ja tarjonnan supistumiseen. Kotimaan matkailun kasvaminen Suomessa ei korvaa kokonaan vähentynyttä matkailijoiden virtaa ulkomailta. Eriarvoisuuden kasvu johtaa matkailumarkkinoiden jakautumiseen. Vähälukuinen varakas (ulkomailta Suomeen matkustava) väestönosa arvostaa ja kuluttaa korkean lisäarvon ns. ”luksusmatkailupalveluita” ja nauttii sopivasta ilmastosta nopeasti lämpenevässä maailmassa. Kotimaisessa kysynnässä arvostetaan kansallismaisemaa ja luontokohteita.

Pääkaupunkiseudun matkailu kestävän kehityksen maailmassa

Pääkaupunkiseudun matkailun visio *Kestävä kehitys* -skenaariolle:

Pääkaupunkiseudun matkailu tarjoaa merkityksellisiä kokemuksia, jotka tukevat kestävä kehitystä.

MATKAILIJAT JA ASUKKAAT JAKAVAT saman infrastruktuurin tulevaisuudessa yhä enenevässä määrin. Kestävä matkailu pohdittaessa ei ole hyödyllistä katsoa vain, miten matkailupalveluiden tulisi kehittyä mutta myös miten pääkaupunkiseutua kokonaisuutena olisi tarkoituksenmukaista kehittää.

Liikkuminen ja ruoantuotanto kaupungeissa mullistuu

LIIKENTEEN JA LIKKUMISEN HIILIJALANJÄLJEN pienentäminen on tärkeä osa kestävä matkailu. *Kestävä kehitys* -skenaariossa ajoneuvojen ja asuntojen yhteiskäytöstä tulee uusi normi vuokraamiseen ja maksamiseen liittyvien toimintojen helpottuessa uusien teknologioiden ja palvelukonseptien myötä. Kestäväan kehitykseen nojaavassa tulevaisuudessa vain omassa käytössä oleva auto voi näyttäytyä kummeksuttavana poikkeuksena. Liikkumisvälineet ovat matkailijoiden ja myös muiden kaupunkilaisten käytössä. Tämä avaa luonnollisesti uudenlaisia liiketoimintamahdollisuuksia. Muilta käyttömuodoilta vapautuvaa kaupunkitilaa, kuten parkkipaikkoja,

joutomaita ja kattoja ohjataan ruoantuotantoon. Kaupungista tulee luonteva ruoantuotannon paikka, ja alan rohkeat kokeilijat menestyvät. Kestävä matkailu perustuu kasvavaan lähiruuan osuuteen ruoan raaka-aineista.

Vähän tilaa vievät, lihasvoimaa hyödyntävät liikumismuodot lisääntyvät uusien teknologioiden seurauksena ja niiden käyttöä edistetään kaavoituksessa ja kaupunkirakenteen suunnittelussa. Hiilineutraali matkustaminen mahdollistuu, kun liikkuminen sähköistyy vuosisadan loppupuolella. Helsingin sisääntuloportit, kuten satamat ja lentokentät, edistävät tätä linjaamalla olevansa vain hiilettömien tai vähähiilisten liikumismuotojen käytettävissä.

Puhdas ja monipuolinen luonto merellä ja maalla houkuttaa matkailijoita pääkaupunkiseudulle myös tulevaisuudessa

LUONNON SÄILYTTÄMISEKSI pääkaupunkiseudulla on tehtävä aktiivisia valintoja jo nyt. Olemassa olevaa infrastruktuuria, kuten rakennuksia, tiestöä, sekä satamia pyritään ylläpitämään ja hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti. Kaavoituksen avulla varmistetaan, että uutta rakennetaan pääasiassa luontoarvoiltaan köyhille alueille. Maankäytön pitkän aikavälin tavoitteena on kaupunkitilan selväpiirteinen jakaantuminen rakennettuun ympäristöön ja luontoympäristöön. Luonto pidetään luontona, ja nykyistä kaupunkiympäristöä vaalitaan ja ylläpidetään.

Arvojen muutos ohjaa sekä kysyntää että tarjontaa – Nykyinen negatiivinen jalanjälki muutetaan positiiviseksi kädenjäljeksi

AKTIIVINEN PANOSTUS sekä nuorten että aikuisten kasvatukseen ja koulutukseen lisää nykyisten ja tulevien sukupolvien tietoisuutta toimintansa vaikutuksista. Samalla vahvistetaan oman kulttuurihistorian arvostusta sekä vastuuta ja omistajuutta ympäristön tilasta paikallisesti ja globaalisti. Ulkomaalaisiin kuluttajiin vaikutetaan yhtenäisellä sinisen matkailun viestintästrategialla, jonka linjaamana markkinointi nojaa voimakkaasti elinkeinon vastuullisuuteen sen muiden vahvuksien ohella. Strategiassa sitoudutaan kulttuuriperinnön ja paikallisen luontoympäristön vaalimiseen, sekä vastuuseen globaalista ympäristö-

jalanjäljestä.

Yhteistä ymmärrystä kestävä matkailun mahdollisuuksista ja kaikkien toimijoiden sitoutumisen välttämättömyydestä rakennetaan yhteisten matkailualan foorumeiden ja keskustelujen avulla. Vastuullisuustyöstä ei tule matkailuyritysten välisen kilpailun väline, vaan sen synnyttämä yhteinen etu ymmärretään. Vastuullinen matkailu koetaan kaikkien toimijoiden edun mukaiseksi. Matkailutoimijat voivat luottaa siihen, että myös muut toimijat ovat sitoutuneet samoihin periaatteisiin, ja ettei jo alkanutta työtä tai investointeja haitata ohjauksella.

Pääkaupunkiseudun matkailu sulkeutuvassa maailmassa

Kaventuva kansainvälinen yhteistyö rajoittaa matkailun kehittämistä.

Ilmastopöytäkirja kaatuu ja muurit alkavat rakentua.

Globaalissa kriisissä suhteellisesti paremmin säilynyt luontoympäristö nousee vetovoimatekijäksi.

Luonnon ylikäyttö pahenee kulutuksen, ruoantuotannon ja rakentamisen johdosta.

Muutokset yhteiskunnallisissa arvostuksissa suuntaavat panostamaan yhtäältä luksusmatkailuun, toisaalta paikallisuuteen ja autenttisuuteen.

Matkailun tarjonta kaventuu ja yksipuolistuu, mutta alueelliseen matkailuliikenteen infrastruktuuriin ja markkinointiin panostetaan.

Muuttoliikekriisi sulkee Euroopan rajat, ja maat asettavat rajoituksia myös matkailijoille. Euroopan Unioni alkaa murentua.

Maatalouden suuri muutos synteettiseen ruokaan vähentää Itämeren ravinnepestöjä.

Virtuaalimatkailu yleistyy sekä teknologisen kehityksen että kansainvälisen politiikan kriisin seurauksena. Teknologiaan panostetaan, kun kansainvälinen matkailu vähenee.

2020

2030

2050

2070

2100

Pääkaupunkiseudun matkailun visio Sulkeutuva maailma -skenaariolle:

Pääkaupunkiseutu on turvallinen, puhdas ja helppo matkailukohde, joka houkuttelee palaamaan alkuperäisen kokemuksen äärelle.

Kotimaanmatkailun uusi nousu

GLOBAALIN YHTEISTYÖN VÄHENTYMINEN, kansainvälisen ilmastopoliitiikan surkastuminen, ja EU:n osittainen disintegraatio johtavat maailman sulkeutumiseen ja ilmaston nopeaan lämpenemiseen. Pääkaupunkiseudun kansainväliset matkailijat tulevat lähialueilta Pohjois- ja Länsi-Euroopasta, ja kotimaisten matkailijoiden suhteellinen osuus kasvaa.

Matkailun tarjonta yksipuolistuu eikä Suomeen tai pääkaupunkiseudulle houkutella matkailijoita kaukaa Aasiasta. Kotimaan matkailua tuetaan ja palveluja suunnataan erityisesti kotimaan matkailijoille. Vuonna 2100 liki 70 % pääkaupunkiseudun matkailijoista tulee muualta Suomesta.

Visio ei toteudu ilman aktiivista alueellista luonnon- ja ympäristönsuojelua

TÄSSÄ KEHITYSKULUSSA Suomen vakaus nostetaan matkailun brändissä keskeiseen asemaan. Vaikka kansainvälinen ympäristöpolitiikka heikkenee, johdonmukainen paikallinen ja kansallinen ympäristöpolitiikka parantaa ympäristön tilaa.

Ilmastomuutoksen aiheuttamat merkittävät muutokset eri puolilla maapalloa, sekä epävarmuuden ja epävakauden lisääntyminen synnyttävät Suomelle ja pääkaupunkiseudulle edun suhteessa kilpaileviin matkakohteisiin. Vaikka ympäristön tila Suomessa heikkenee, pysyy se suhteellisesti monia muita alueita parempana.

Muuttuvat arvot ohjaavat matkailua kahdelle kehityspolulle

GLOBAALI KEHITYS vaikuttaa myös arvojen muutokseen. Kotimaisuus, paikallisuus, ympäristön puhtaus ja perinteiset arvot vaikuttavat sekä matkailun kysyntään että tarjontaan vuonna 2100. Matkailu paikallistuu, kansallistuu ja sen markkina-arvo supistuu.

Matkailussa investoidaan yhä selkeämmin kaksille markkinoille: toisaalta luksusmatkailuun ja toisaalta kansallisia ja perinteisiä arvoja painottavaan kotimaan matkailuun. Luksusmatkailun asiakasvirrat tulevat pääasiassa EU:n rippeiden (tai sen tilalle mahdollisesti syntyvän löyhän valtioiden liittouman) alueelta: Saksasta, Ranskasta, Pohjoismaista, Benelux-maista

ja Baltiasta. Digitaalinen matkailu on yleistä alemmissä tuloluokissa ja paikan päälle matkustaminen korostuu puolestaan ylemmissä tuloluokissa.

Ilmasto on lämmennyt globaalisti +4 astetta ja pääkaupunkiseudulla +6 astetta esiteollisesta ajasta.

2060 luvulla EU:sta on jäljellä Saksa, Ranska, Pohjoismaat, Benelux ja Baltia. Tämän seurauksena myös Natura-alue ja muut EU:n suojelusopimukset puretaan. ”Kalmarin unioni” perustetaan uudelleen. Matkustaminen ulkomaille on hyvin vaikeaa ja kallista.

Ympäristö- ja luonnonsuojelu keskittyy alueelliseen yhteistyöhön. Itämeren suojelusopimus ja alueellinen biodiversiteettistrategia vahvistavat ympäristönsuojelua.

Pääkaupunkiseutu panostaa matkailijoiden ja asukkaiden hyvinvointiin, vaikka muu Suomen luonto on valjastettu teollisuuteen ja tehomaatalouteen. Pääkaupunkiseudun ilmaa puhdistetaan koneellisesti.

Aktiivisella, dynaamisella ja adaptiivisella kaavoituksella taataan, että turismin kannalta keskeinen infrastruktuuri on toimivaa.

Pääkaupunkiseudun rajat avataan vierailijoille.

Korruptio kasvaa globaalisti, mutta Suomessa korruptiota on silti muita maita vähemmän.

Lajisto köyhtyy ja muualta tulleet lajit vahvistavat kehitystä. Vesien hyvä tila kuitenkin saavutetaan maanviljelyn murroksen ja paikallisen ympäristöpolitiikan myötä.

Pääkaupunkiseudun kansainväliset matkailijat tulevat EU:n rippeiden alueelta, jonne satsataan markkinointiponnistuksia. Matkailussa investoidaan kaksille markkinoille: luksusmatkailuun, ja kansallisia ja perinteisiä arvoja esiin nostavaan pienimuotoiseen kotimaan matkailuun.

Johtopäätökset ja suositukset

TYÖSKENTELYN TULOKSENA SYNTYI pääkaupunkiseudun siniselle matkailulle eräänlaiset varautumissuunnitelmat kahteen voimakkaasti toisistaan poikkeavaan globaalikehitykseen. *Kestävän kehityksen siirtymäpolussa* (SSP1) pääkaupunkiseudun matkailu hyötty monien eri muutosvoimien myötä kansainvälisestä, vahvasta ympäristöpolitiikasta ja kestävän kehityksen priorisoimisesta. Sulkeutuvaa maailmaa kuvaavassa siirtymäpolussa (SSP3) pääkaupunki-seutu sopeutuu matkailun kannalta epäsuotuisaan globaalikehitykseen: Suomi hyödyntää asemaansa suhteellisen rauhallisena pisteenä kriisien keskellä vellovassa maailmassa ja tästä syntyviä mahdollisuuksia matkailulle.

Kummassakin kehityspolussa toivottavalle siirtymäpolulle pääseminen vaatii aktiivista yhteiskunnan ohjausta ja sääntelyä. *Kestävän kehityksen siirtymäpolussa* korostuu johdonmukainen informaatio-ohjaus, joka vaikuttaa merkittävästi ihmisten kulutuskäyttäytymiseen. *Sulkeutuva maailma* -siirtymäpolussa korostuu normiohjaus eli sääntely.

Molemmissa siirtymäpoluissa korostuu, että hallittu muutos vaatii hallinnonalat ylittävää yhteistyötä. Muutoksen ohjaaminen vaatii sektoreiden yhteistä ilmiöpohjaista ohjausta kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.

1

2

3

Kolme toimintasuositusta:

PAIKALLISEN LUONNON SUOJELEMISEEN pääkaupunkiseudulla on panostettava nyt. Puhtaat, monimuotoiset ja rakentamattomat luontoympäristöt ovat pääkaupunkiseudun merkittävä matkailuvaltti sekä kestävän kehityksen että sulkeutuvan maailman kehityskuluissa. Alueiden ja luonnon vaaliminen voi toteutua esimerkiksi kaavoituksen ja merien kansallisen ja kansainvälisen sääntelyn avulla. Vain näin puhdas luonto säilyy matkailuvaltina myös pitkällä aikavälillä.

SEURANTATIETOA MATKAILUTOIMIALASTA ja siihen liittyvistä kestävän kehityksen indikaattoreista on analysoitava keskitetysti ja systemaattisesti. Toimijoiden dataa tulisi yhdistää niin, että jokin olemassa oleva tai uusi, tehtävään perustettava taho voi muodostaa kattavan, yhteisen tilannekuvan toimialalle. Yhteinen tilannekuva antaa toimialalle edellytykset tuoda aloitteita ja huolenaiheita tehokkaammin julkiseen keskusteluun, toiminnan suunnitteluun ja poliittiseen päätöksentekoon.

ALAN TOIMIJOIDEN luonteva ja jatkuva yhteinen kehittäminen vaatii yhteistä foorumia. Foorumissa matkailuelinkeinotoimijat voivat luoda yhteistä ymmärrystä ympäristön ja kulttuurisen kestävyiden reunaehdoista, kokonaisvaltaisesta kestävydestä kilpailuvaltina sekä synergioista. Foorumi myös kehittää toimialan pitkän aikavälin strategian.

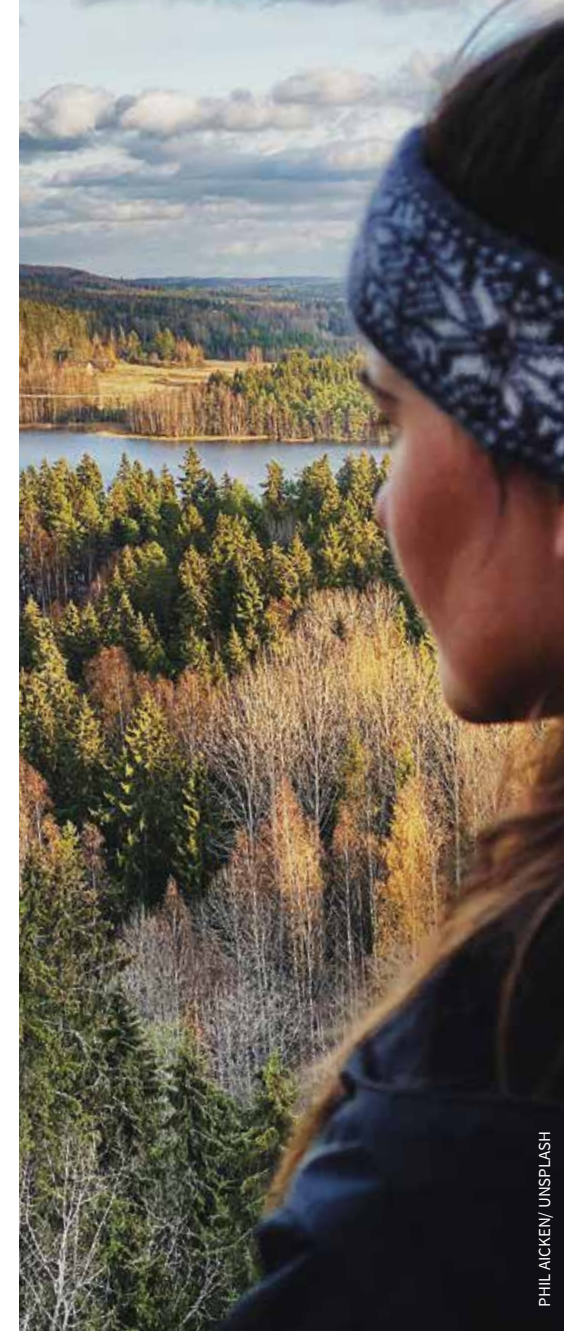
JOAKIM HONKASALO / UNSPLASH

ESIMERKKEJÄ AIKAISEMMIN TEHDYISTÄ ITÄMEREEN LIITTYVISTÄ SKENAARIOISTA:

Zandersen, M., Hyytiäinen, K., Meier, H.E.M., Tomczak, M.T., Bauer, B., Haapasaaari, P., Olesen, J.E.O., Gustafsson, B.G., Refsgaard, J.C., Fridell, E., Pihlainen, S., Le Tissier, M.D.A., Kosenius, A.K., Van Vuuren, D.P. 2019. Shared socio-economic pathways extended for the Baltic Sea: exploring long-term environmental problems. Regional Environmental Change <https://doi.org/10.1007/s10113-018-1453-0>

PHIL ACKEN / UNSPLASH

PHIL ACKEN / UNSPLASH

Ota yhteyttä:

KARI HYYTIÄINEN | kari.hyytiainen@helsinki.fi

LIISA KOLEHMAINEN | liisa.kolehmainen@demoshelsinki.fi

MIKAEL SOKERO | mikael.sokero@demoshelsinki.fi

BlueAdapt

STRATEGISEN TUTKIMUKSEN NEUVOSTON rahoittama *BlueAdapt*-hanke etsii innovatiivisia yhteiskunnallisia ratkaisuja, jotka turvaavat sekä vesiekosysteemien että taloudellisten ja sosiaalisten järjestelmien kestävyuden. Tavoitteena on luoda sopeutuvan hallinnan malli, joka perustuu uusimpaan tieteelliseen tietoon ja kääntää kielteiset trendit mahdollisuuksiksi.

BLUEADAPT.FI

@BLUEADAPT

01/2020

ISBN 978-952-5844-44-3

Kestävän matkailualan sopeutumispolku muuttuvassa ilmastossa ja maailmassa (2020) pdf

ISBN 978-952-5844-45-0

Kestävän matkailualan sopeutumispolku muuttuvassa ilmastossa ja maailmassa (2020) painettu

Konsortiopartnerit:

HELSINGIN YLIOPISTO

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO

ILMATIETEEN LAITOS

DEMOS
HELSINKI

Hankkeen mahdollistaa:

